

Returadresse:
Plan, Byg og Miljø
Holbækvej 141 B, 4400 Kalundborg

DATO
25. april 2025

SAGSNR.
25-004359

Restaurering af Bregninge Å, st. 150-554

Kalundborg Kommune giver hermed Kalundborg Sportsfiskerforening og Grusbanden Fishing Zealand tilladelse til udlægning af gydegrus, sten, dødt og levende ved samt at fjerne tærskel.

Formålet med projektet er at forbedre de fysiske forhold i Bregninge Å for at fremme den økologisk tilstand og understøtte fiskefaunaen, særligt ørred, samt tilknyttet smådyrsfauna og vandløbsfloraen. Strækningen har aktuelt dårlig økologisk tilstand ifølge NOVANA og opfylder ikke miljømålet om god økologisk tilstand i henhold til Vandrammedirektivet.

Projektet indebærer:

- Fjernelse af tærskel ved station 481, som i dag udgør en delvis spærring og skaber unaturligt stejlt fald (ca. 10 ‰)
- Udlægning af ca. 16 m³ gydesubstrat, 2 m³ sten (Ø 80-120 mm) og 25 m³ store sten (Ø 400-700 mm)
- Udlægning af "dødt ved" i hele strækningen, især fra station 150-476
- Fjernelse af gamle fliser langs brink

Følgende afgørelser er truffet i denne skrivelse:

- Restaureringstilladelsen meddeles i henhold til §§ 6, 17 og 21 i vandløbsloven (LBKG 2019-11-25 nr. 1217 Vandløbsloven), samt §§ 5, 22 i Bekendtgørelse om vandløbsregulering og -restaurering m.v. (BKG 2016-06-27 nr. 834 Vandløbsregulering og -restaurering m.v.) jf. vandløbslovens § 21.
- Dispensation fra naturbeskyttelsesloven § 3, igennem naturbeskyttelseslovens §65 (LBKG 2024-06-28 nr 927)
- En væsentlighedsvurdering jf. habitatbekendtgørelses § 6 (BKG 2023-08-21 nr 1098)
- VMM-afgørelsen vil blive truffet selvstændigt, og offentliggjort særskilt

Kontakt

Sagsansvarlig:
Fredrik Møller Stranges
Plan, Byg og Miljø

Kalundborg Kommune
Holbækvej 141 B
4400 Kalundborg

Telefon, direkte: 59 53 46 17

Vilkår for godkendelsen

Tilladelsen meddeles med følgende vilkår:

1. Restaureringen skal udføres i henhold til de metoder og materialer der fremgår af det fremsendte ansøgningsmateriale og tegninger
2. Skjulesten udlægges tilfældigt, under forudsætningen af at strømmende bredde overholdes
3. Etableringen af gydebankerne må ikke forsage lokal vandstandshævninger der hindre eksisterende dræn- eller andre rørudløb funktion
4. Dræn og andre rørudløb må ikke dækkes med gydegrus
5. Færdigmelding skal leveres til kommunen ikke senere end 1 måned efter at projektet er afsluttet. Som en del af færdigmeldingen skal det markeres på et kort hvor der er etableres gydebanker, hvilke områder der er udlagt dødt ved, samt hvor hvilke strækninger der er lagt sten.
6. Kalundborg Kommune skal orienteres om anlægsarbejdets påbegyndelse
7. Kalundborg Kommune skal orienteres senest 1 måned efter anlægsarbejdets afslutning
8. Arbejdet skal være udført senest 3 år fra afgørelsens dato, ellers bortfalder tilladelsen

Ansøger er ansvarlig for, at de stillede vilkår overholdes. Vandløbsmyndigheden fører tilsyn med arbejdets udførelse, såfremt det skønnes nødvendigt. Godkendelsen bortfalder 3 år, efter at den er meddelt, hvis den ikke er udnyttet inden da.

Sagsfremstilling

Nuværende og fremtidige forhold

Bregninge Å er på største del af projektstrækningen overuddybet og overbred, i forhold til regulativet (bilag 2 & 3). Dette gør sig især gældende fra st. 150 til 481. Det giver et vandløb med mindre energi som derved mindsker vandløbets selvrensende evne, hvilket giver øget aflejring af sand og organisk materiale. Ved st. 481 er placeret en tærskel, som giver en opstuvning på ca. 30 cm. Umiddelbart opstrøms tærsklen står en vandstandslogger. Fra st. 481 til 554 er der et stort fald på ca. 10 promille, vandløbsbunden er ligeledes delvist flisebelagt på denne delstrækning. Ved at fjerne tærskelen ved st. 481 udjævnes faldet således at det ikke fungerer som en potentielt barriere for migrerende arter. Der vil på strækningen 150-476 kun blive udlagt dødt ved som virkemiddel til at øge variation i strømhastighed, samt fungere som skjul for invertebrater og ørredyngel. Vedet vil blive udlagt uden brug af jernwire men alene bliver fastholdt ved 1) hjælp af naturlige pæle, 2) ved delvist at overskære stammer så de stadig har rodkontakt eller 3) ved brug af gafelgrene som bankes i brinken eller bunden (bilag 1).

Kontakt

Sagsansvarlig:
Fredrik Møller Stranges
Plan, Byg og Miljø

Telefon, direkte: 59 53 46 17

Kalundborg Kommune
Holbækvej 141 B
4400 Kalundborg

Kommunens vurdering

Afstrømningsmæssige konsekvenser

Det vurderes at projektet, gennemført i overensstemmelse med ansøgningen (bilag 1) og de fastsatte vilkår, ikke vil få afstrømningsmæssige konsekvenser for offentligvej eller nabolodsejer eller føre til en negativ påvirkning af nedstrømsliggende lodsejer. For st. 150-476, sikres det ved at udlægningen af veddet ikke overskrider den regulativmæssige fastsatte bundbrede. Dette kan gøres da vandløbet på denne strækning er overbredt (bilag 2). For st. 476-481 bliver den delvise spærring fjernet, hvilket sænker bunden, som derefter vil blive delvist sikret med sten (Ø80-120 mm) samt større sten (Ø500-600 mm) umiddelbart nedstrøms vandstandsloggeren. Netto bliver vandløbsbunden sænket på denne strækning, hvorfor der ikke vil være en negativ påvirkning på afstrømningen. For st. 481-554 bliver der udlagt gydegrus, som lokalt vil hæve vandløbsbunden. Ifølge regulativet er fladet på den strækning på 9,78 promille (bilag 7), og gydebankerne vil blive udlagt med et flad på 4-5 promille (bilag 1). Ifølge DTU Aquas vejledning for gydebanker (bilag 8) vil udlægning af gydebanker kun give en opstuvning på op til 13 meter ved et fald på 4 promille og en opstuvning på 5 cm, som det er tilfældet her. Sammen med fjernelsen af tærsklen vil der derved ikke ske en netto forringelse af afstrømningen.

Afværgeforanstaltning

Der vurderes ikke at der vil være behov for etablering af afværgeforanstaltninger i forhold til tekniske anlæg eller ledninger. Ved den eksisterende vandstandslogger og overløb fra vandværket vil der blive udlagt sten som mindsker risikoen for at vandløbsbunden bliver ændret ved store større nedbørshændelser.

Vandløbsinsekter

Udlægning af sten og dødt ved vil skabe mikrohabitater og varieret strømhastighed, som er afgørende for smådyrsfaunaens diversitet. Kombinationen af hurtigstrømmende stryg, høller og vegetation vurderes at forbedre leveforholdene markant. Projektet vurderes derfor at have en positiv effekt på smådyrsfaunaen og kvalitetselementet invertebrater.

Fisk

Projektet vurderes at være af afgørende betydning for etablering af egnede gyde- og opvækstområder for ørred. Tærsklen ved station 481 fungerer i dag som en delvis spærring, og der er ikke tilstrækkeligt med gydegrus eller skjul. Den store hældning på 10 promille vil i sig selv fungere som en delvis forhindring, for især ørredyngel. Ved at fjerne tærsklen og udlægge grus vil faldet blive udjævnet, hvilket forbedre migrationen, samt forbedre gydningen. Udlægning af skjulesten og dødt ved vil øge mængden af skjul. Især udlægning af ved øger mængden af skjul for yngel, som er vigtigt for overlevelsen. På baggrund af DTU Aquas anbefalinger forventes det, at projektet vil medføre en øget produktion af ørredyngel, samt forøge mængden af skjul, hvilket tilsammen vil medvirke til at målopfyldelse for kvalitetselementet fisk, kan opnås (bilag 8 & 9).

Kontakt

Sagsansvarlig:
Fredrik Møller Stranges
Plan, Byg og Miljø

Telefon, direkte: 59 53 46 17

Kalundborg Kommune
Holbækvej 141 B
4400 Kalundborg

Vandplanter

Størstedelen af projektstrækningen er skygget af træer og buske, hvorfor mængden af vandplanter er beskedent. Udlægningen af ved og gydegrus forventes derfor at have lille eller ingen negativ effekt på vandplanterne. For st. 481-554 vil den delvist flisebelagte bund blive erstattet af gydegrus, hvilket vil forbedre vandplanternes mulighed for at kolonisere strækningen. Det vurderes derfor ikke at projektet vil have negative effekter på vandløbsfloraen.

Afvanding

Projektet holder sig inden for regulativets bundkoter og -bredder. Udlæg af sten og dødt ved, kan gøres udenfor for det regulativ bestemte profil, og vil derfor ikke påvirke den regulativbestemte afvanding. Risiko for opstuvning vurderes minimal og forbigående – evt. vandspejlshævning anslås til maksimalt 5-10 cm lokalt ved lav vandføring. Kommunen vurderer, at vandføringsevnen bevares og i visse tilfælde forbedres. Se desuden afsnittet *"Afstørningsmæssige konsekvenser"* (side 3), hvor de enkelte strækninger er beskrevet.

Økonomiske forhold

Alle udgifter i forbindelse med arbejdets udførsel afholdes af ansøger. Restaureringen medfører ingen arealerhvervelser eller rådighedsindskrænkninger. Da projektet ikke ændrer afstrømning, vurderes denne ikke at medføre en ændring i vedligeholdelsesbehovet for de nedstrøms beliggende bredejere og der træffes derfor ikke afgørelse om ændret udgiftsfordeling i relation hertil.

Væsentlighedsvurdering

NATURA-2000

Projektområdet i Bregninge Å, station 150-554, er beliggende inden for Natura 2000-område nr. 156 – Store Åmose, Skarre Sø og Bregninge Å der er udpeget som både Habitatområde H146 og Fuglebeskyttelsesområde F117

Efter § 6 i habitatbekendtgørelsen (BKG 2023-08-21 nr 1098) skal kommunen vurdere, om et projekt kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. Hvis dette ikke kan udelukkes, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering, jf. habitatbekendtgørelsens § 6, Stk. 2 og habitatdirektivets artikel 6, stk. 3.

Projektet må kun tillades, hvis det ikke skader områdets integritet eller hindrer opnåelsen af bevaringsmålsætningen

Af relevante naturtyper der er på udpegningsgrundlag for Natura2000 områder nr. 156 er:

Kontakt

Sagsansvarlig:
Fredrik Møller Stranges
Plan, Byg og Miljø

Telefon, direkte: 59 53 46 17

Kalundborg Kommune
Holbækvej 141 B
4400 Kalundborg

- **Vandløb med vandplanter (3260)**

Projektet forbedrer substratforhold, fjerner en spærring og tilføjer strukturel variation. Der anvendes naturmaterialer, og arbejdet sker uden terrænændringer. Projektet understøtter bevaringsmålet og vil ikke skade naturtypen.

- **Rigkær (7230) og kildevæld (7220)**

Projektet ændrer ikke grundvandsstand, evt. dræn forbliver uændret, og vandspejlet hæves ikke varigt. Ingen gravearbejder foregår uden for selve åprofiel. Risikoen for ændret vandstand i nærliggende rigkær og kildevæld er usandsynlig. Naturtypen påvirkes ikke negativt.

- **Tidvisvåd eng (6410)**

Der sker ingen terrænregulering eller ændringer i åens vandstand, der vil påvirke den naturlig oversvømmelsesdynamik. Arbejdet vil ikke forhindre eller øge vandpåvirkning. Projektet påvirker ikke naturtypen.

For projektet relevante arter som fremgår af habitatdirektivets bilag IV (bilag 7 til habitatbekendtgørelsen), eller arter der er på udpegningsgrundlaget i Natura2000 område 156

- **Odder (*Lutra lutra*)**

Projektet berører ikke odderens yngle- eller rasteområder. Arbejdet sker uden anlæg af faste konstruktioner og uden ændring af brinkvegetation. Arbejdet udføres uden for følsomme perioder og med lav maskinintensitet. Odderen forstyrres ikke varigt, og der sker ingen forringelse af levested. Det vurderes at projektet vil øge tilgængeligheden af føde, hvilket potentielt vil forbedre Bregninge Å som habitat.

- **Stor vandsalamander (*Triturus cristatus*)**

Der gennemføres ikke gravearbejde i potentielle ynglevandhuller, og der er ikke identificeret egnede ynglevandhuller i direkte nærhed af projektstrækningen. Projektet omfatter ikke permanent påvirkning af våde arealer. Projektet påvirker ikke arten.

- **Skæv vindelsnegl (*Vertigo angustior*)**

Kræver fugtige, uopdyrkede rigkær og enge med høj luftfugtighed og højstauder. Findes især i ådale. Projektet ændrer ikke dræning eller terræn og bevarer eksisterende vandstandsforhold. Projektet påvirker ikke arten.

- **Sumpvindelsnegl (*Vertigo moulinsiana*)**

Kontakt

Sagsansvarlig:
Fredrik Møller Stranges
Plan, Byg og Miljø

Telefon, direkte: 59 53 46 17

Kalundborg Kommune
Holbækvej 141 B
4400 Kalundborg

Grundlæggende samme forhold som Skæv vindelssnegl.

- **Engsnarre (*Crex crex*)**

Forekommer i fugtige enge og våde græsarealer. Projektet foregår udelukkende i vandløbsprofilen. Der foretages ingen ændringer i slåning eller drift af tilstødende enge. Projektet påvirker ikke arten.

- **Havørn (*Haliaeetus albicilla*)**

Arten yngler i området omkring Skarresø. Projektområdet udgør muligvis et fjerntliggende fourageringsområde, men aktiviteterne er kortvarige og har lav intensitet. Projektet påvirker ikke arten.

Samlet vurdering af Natura2000

Ingen af de arter eller naturtyper, der er opført på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område nr. 156, vil blive påvirket negativt af restaureringsprojektet. Det vurderes derimod at projektet vil have en positiv effekt på levesteder og fødegrundlag for flere arter. Derfor vurderes det, at projektet ikke kan påvirke Natura 2000-området væsentligt, og at en egentlig konsekvensvurdering ikke er påkrævet.

Dispensation fra Naturbeskyttelsesloven

Projektområdet ved Bregninge Å, station 150–554, er omfattet af beskyttelse efter naturbeskyttelseslovens § 3, da både selve vandløbet og tilgrænsende lavbundsarealer rummer naturtyper, som er omfattet af bestemmelsen. For at gennemføre restaureringsprojektet er det derfor nødvendigt at meddele dispensation efter § 65, stk. 2 i naturbeskyttelsesloven.

Projektet indebærer tilstandsændringer i form af fjernelse af en eksisterende tærskel ved station 481 samt udlægning af gydegrus, skjulesten og dødt ved i strømrunden.

Projektets formål er at forbedre de fysiske og økologiske forhold i vandløbet og at fremme god økologisk tilstand i overensstemmelse med EU's vandrammedirektiv. Det vil medføre øget variation i substrat og strømforhold, forbedre levevilkår for smådyr og fisk og samtidig genetablere vandløbets naturlige kontinuitet ved at fjerne en spærring. Særligt forventes en gavnlig effekt på arter som ørred, invertebrater og odder.

Kalundborg Kommune har foretaget en samlet vurdering af projektets påvirkning. De naturmæssige fordele vurderes at være væsentlige og langsigtede, mens de eventuelle ulemper – herunder midlertidig forstyrrelse af fauna under anlægsarbejdet og udlægning af materiale på § 3-arealer – er begrænsede, kortvarige og reversible. Der ligger her vægt på at de benyttede virkemidler som udlægning af dødt ved, skjulesten og gydegrus er kendte og veldokumentet virkemidler til forbedring af denne naturtype (bilag 8 & 9). De steder der bliver udlagt bundmateriale og sten har vandløbet dårlig økologisk tilstand, og bære præg af tidligere tiders oprensning.

Kontakt

Sagsansvarlig:
Fredrik Møller Stranges
Plan, Byg og Miljø

Telefon, direkte: 59 53 46 17

Kalundborg Kommune
Holbækvej 141 B
4400 Kalundborg

Vandføringsevnen i vandløbet bevares, og der sker ingen ændringer i terræn eller hydrologi, som kan forringe omkringliggende vådområders integritet. Der foretages ikke terrænregulering uden for vandløbsprofilet, og projektet gennemføres uden permanent anlæg, bebyggelse eller dræning. Den samlede tilstand i det § 3-beskyttede område vurderes derfor ikke at blive forringet, men tværtimod styrket gennem en forbedret økologisk funktion og øget biodiversitet.

Kalundborg Kommune vurderer på den baggrund, at projektet er i overensstemmelse med naturbeskyttelseslovens formål, og at dispensationen kan meddeles, idet fordelene klart opvejer ulemperne. Der gives derfor dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 i medfør af § 65, stk. 2, på betingelse af, at projektet gennemføres som beskrevet og med de vilkår, der fremgår af denne afgørelse.

Konklusion

På baggrund af ovenstående er det Kalundborg kommunes konklusion at projektet kan gennemføres, som det er beskrevet i det indsendte ansøgningsmateriale, samt at der kan gives dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3. Det er samtidig Kalundborg kommunes vurderinger at Natura2000 områdets integritet ikke bliver påvirket negativt, hvorfor en habitatkonsekvensvurdering ikke er nødvendig.

VVM-Bekendtgørelsen

Projektet har været screenet for sin virkning på miljøet, da regulering af vandløb er omfattet af VVM bekendtgørelsens bilag 2, punkt 10f) - Anlæg af vandveje og kanalbygning udenfor søterritoriet (Lov Nr. 425 af 18. maj 2016). VVM-screeningsafgørelse har været meddelt særskilt og været offentliggjort på www.kalundborg.dk i perioden fra **XX. XXXX 2025** og 4 uger frem.

Høring og offentliggørelse

Udkast til nærværende afgørelse var i 8 ugers offentlig høring på kommunens hjemmeside, jf. § 24 i bekendtgørelse om vandløbsregulering og restaurering. Høringsperioden forløb fra den 25-04-2025 til den 20-06-2025. Der **indkom XX høringssvar**.

Gyldighed

Restaureringstilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år fra datoen på dette brev.

Bemærkninger

Hvis der under arbejdet findes spor af fortidsminder eller oldsager (nedgravninger, bopladslag, genstande mv.), skal arbejdet standses med det samme, jf. museumslovens § 27. Fundet skal meddeles til det lokale arkæologiske museum: Museum Vestsjælland – Forten 10, 4300 Holbæk. Telefon 59 43 23 53.

Museet beslutter, hvornår arbejdet kan genoptages

Kontakt

Sagsansvarlig:
Fredrik Møller Stranges
Plan, Byg og Miljø

Telefon, direkte: 59 53 46 17

Kalundborg Kommune
Holbækvej 141 B
4400 Kalundborg

Bilag vedlagt dette brev:

Bilag 1: Projektforslag, Bregninge Å, Deigvad, st. 150-554

Bilag 2: Tværprofilplot2024 Bilag 3: Længdeprofilplot2024 Bilag 4: Lodsejeraccept, Kalundborg Forsyning, matr. 4h, 4k

Bilag 5: VVM, ansøgningsskema, Bregninge Å, Deigvad, st. 150-554

Bilag 6: lodsejeraccept, stenrand, Henrik Ludvigsen, matr. 4n, 4r, 4y, 28y

Bilag 7: Bregninge Å – Regulativ

Bilag 8: Sådan laver man gydebanks for laksefisk

Bilag 9: DTU aqua - ABC i vandløbsrestaurering

Bilag 10: Klagevejledning

Kopi af godkendelsen er sendt til:

- Danmarks Naturfredningsforening Kalundborg: dnkalundborg-sager@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund Kalundborg: vestsjaelland@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund: lbt@sportsfiskerforbundet.dk
- Dansk Botanisk Forening: nbu_sj@botaniskforening.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Kalundborg: kalundborg@dof.dk
- Friluftsrådet Kalundborg: kreds14@friluftsradet.dk
- Kalundborg og Omegns Museum: plan@vestmuseum.dk
- Naturstyrelsen: nst@nst.dk
- Fiskeristyrelsen: mail@fiskeristyrelsen.dk

Kontakt

Sagsansvarlig:
Fredrik Møller Stranges
Plan, Byg og Miljø

Telefon, direkte: 59 53 46 17

Kalundborg Kommune
Holbækvej 141 B
4400 Kalundborg

Bilag 10: Klagevejledning

Du kan klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet over afgørelsen og de vilkår der er knyttet til den.

Klager skal indgives via Klageportalen. Du finder vejledning og link til Klageportalen her: <https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/>

Miljø- og Fødevareklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om klageportalen, medmindre du er blevet fritaget for brug af klageportalen. På ovenstående hjemmeside findes også information om, hvordan du kan anmode om at blive fritaget fra brug af Klageportalen, og hvordan processen så forløber.

Kalundborg Kommunes afgørelse kan efter vandløbslovens § 84, stk. 1 påklages af:

- ansøgeren
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- enhver der måtte antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald
- Danmarks Naturfredningsforening
- Danmarks sportsfiskerforbund
- Offentlige myndigheder

Det koster 900 kr. at klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet for privatpersoner og 1.800 kr. at klage for organisationer. Gebyret indbetales ved oprettelsen af klagen på Klageportalen og behandlingen af klagen begynder ikke før gebyret er indbetalt. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Miljø og -Fødevareklagenævnets hjemmeside <https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/vejledning/>.

Klagefristen udløber 8 uger efter den dag, du har modtaget denne afgørelse.

Kontakt

Sagsansvarlig:
Fredrik Møller Stranges
Plan, Byg og Miljø

Telefon, direkte: 59 53 46 17

Kalundborg Kommune
Holbækvej 141 B
4400 Kalundborg